

Imperialismi ja nationalismi



KUUSANKOSKEN LUKIO/PARKKONEN

Tehtävä



- Etsi tietoa ja määrittele imperialismi ja nationalismi:
 - Ajoita?
 - Mitä tarkoittaa?
 - Mitkä maat?
 - Kohteet?
- Palauta padlettiin kuvia ja määritelmiä

Imperialismin määrittely ja syyt



- **Imperialismi** = siirtomaiden *taloudellinen, poliittinen ja sotilaallinen alistaminen*
 - Syyt:
 1. Euroopan suurvaltojen valtataistelu ja nationalismi
 2. Raaka-aineiden ja markkinoiden hankinta
 3. Kristinuskon levittäminen ja "villien" sivistäminen ("valkoisen miehen taakka")
 4. Siirtomaat "vapaata riistaa"
- > Etenkin Afrikka ja Kaakkois-Aasia jaettiin

Nationalismi:



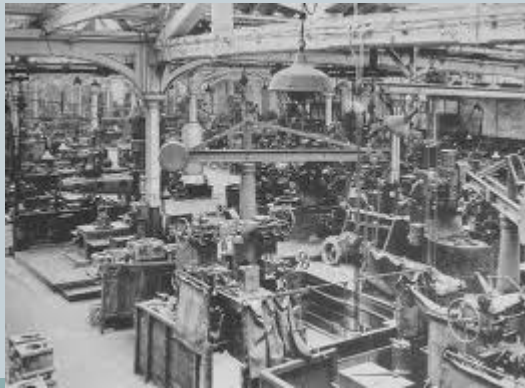
- 1. Kansallisuusaate = **kulttuurinationalismi** (historia, kieli, kansanrunous)
 - Kansallisromantiikka (tiede, taide, koulutus)
- 2. Kansallisuusperiaate = **poliittinen nationalismi** (kansalla oikeus valtioon)
 - Kapinat, sodat.
 - Itsenäistymispyrkimykset.
 - Vähemmistökansat, rotuopit, rasismi
 - Siirtomaiden itsenäistyminen, rajariidat
 - Kansallisvaltiot

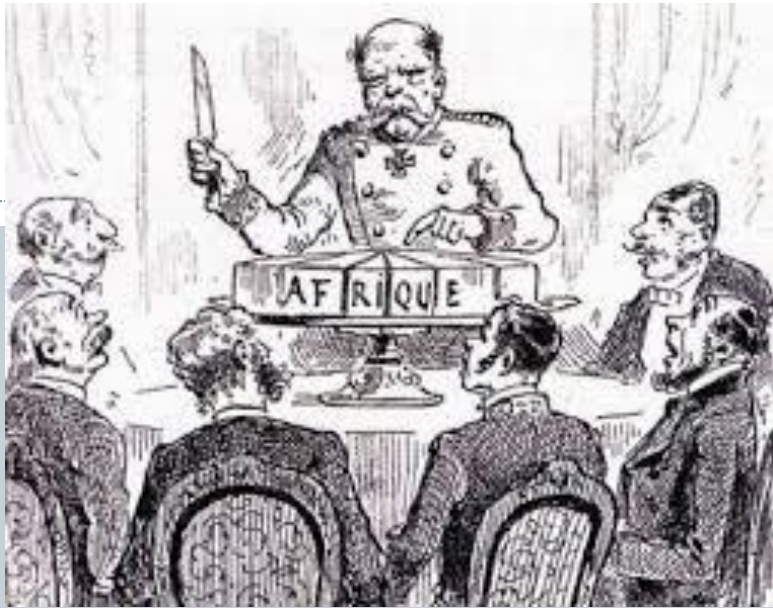
Nationalismi: Saksan yhdistyminen -> imperialismi kiihtyi!

- Otto von Bismarck: tavoite Saksan yhdistyminen Preussin johdolla ”raudalla ja verellä”.
 - ✦ militaristis-aristokraattinen preussilainen nationalismi
 - ✦ Konservatiivinen sosiaalireformi ”hyvinvointipolitiikka”
 - ✦ Kansallinen yhdentyminen (lainsäädäntö, tullit ym.)
- **Sodat yhdistivät Saksan:**
 - ✦ vs. Tanska 1864 -> Preussi voitti ja Slesvig-Holstein Saksalle
 - ✦ vs. Itävalta 1866 -> Preussi voitti.
 - ✦ vs. Ranska 1870-1871 -> Ranskaa nöyryytettiin, katkeruus.
- **Saksa yhdistyi Preussin johdolla. Syntyi Saksan keisarikunta, kuningas Vilhelm I**

Imperialismin ajan suurvallat:

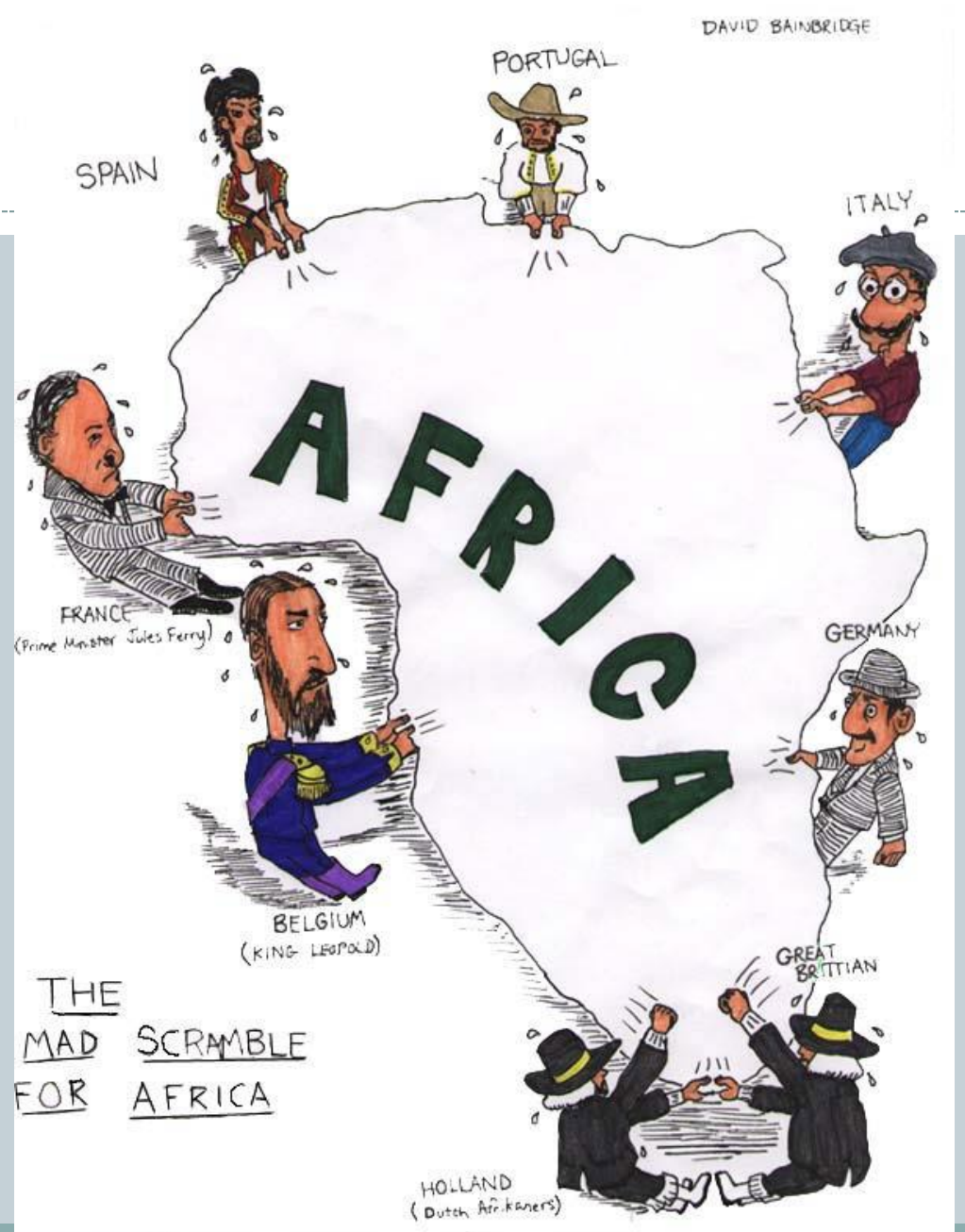
- **Iso-Britannia ja Ranska** kärkikaksikkona, **Saksa** seurasi kannoilla.
- Briteillä ylivoimaisesti suurimmat siirtomaa-alueet Afrikassa ja Aasiassa. Lisäksi **Brittiläinen kansainyhteisö**, jossa mm. **Kanada, Australia ja Uusi-Seelanti**
- Eurooppalaisilla oli valvonnassaan n. 2/3 maapallon pinta-alasta





Afrikka:
Tutki karttaa:
mitkä Euroopan
maat? Missä?
Miksi?





BELGIAN KONGO

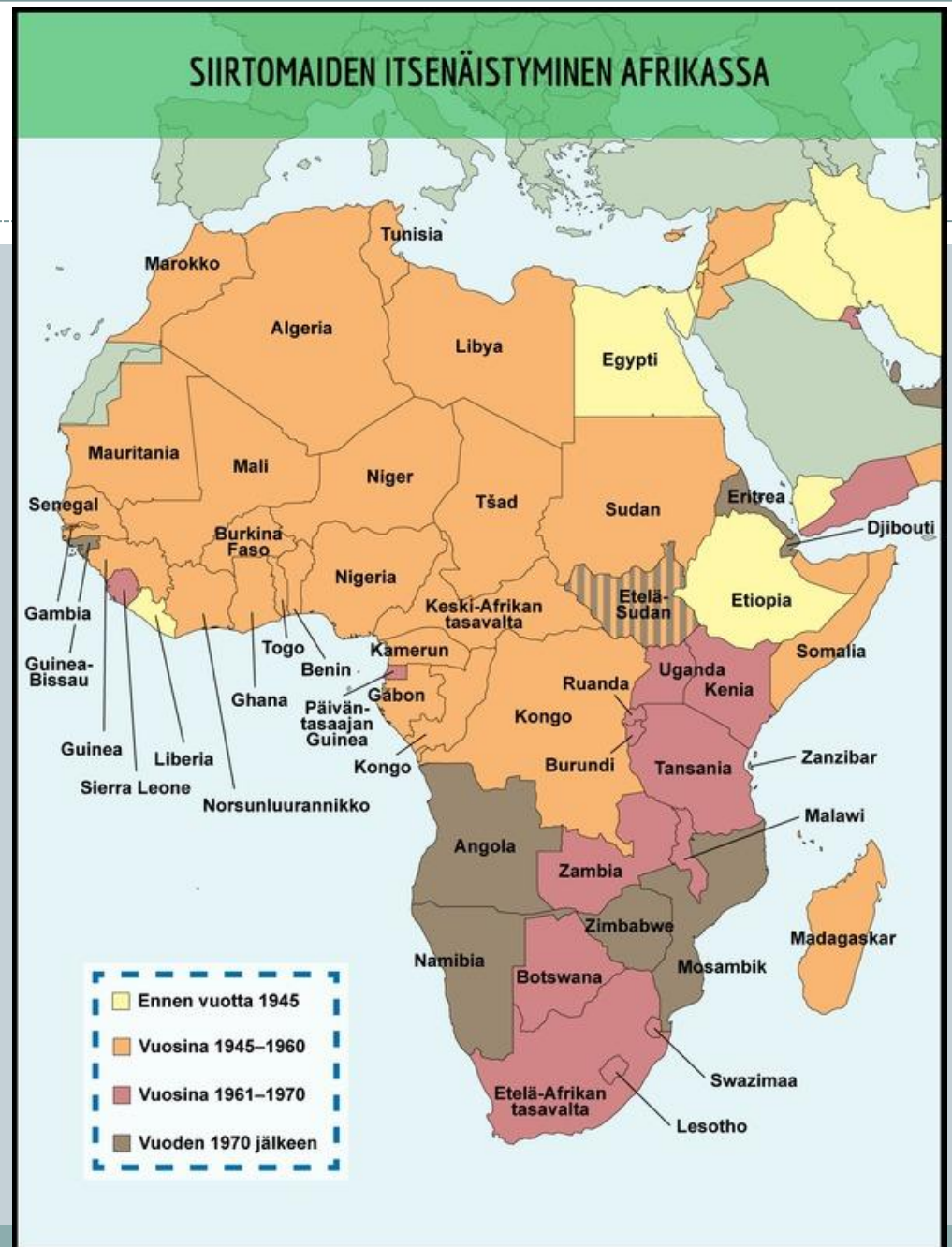


- Belgian kuningas Leopold.
- Kuminkerääjiä.
- Siirtomaaisäntää kuljetetaan kantamalla.
- Silvottuja lapsia.



Dekolonisaatio:

- Luku 13.
dekolonisaatio



Mitkä valtiot jakoivat Kiinan 1899?



Tunnista hahmot:

- Iso-Britannia
- Saksa
- Venäjä
- Japani
- Yhdysvallat
- Kiina

Suurvaltojen valtapyrkimykset 1870-1914

Kaakkois-Aasiassa:



Aasia:



- Briteillä Afganistan ja Intia (sis. nykyisen Pakistanin) sekä Burma, Kiinan rannikkokaupunkeja, lisäksi mm. Hong Kong sekä Singapore. Kauko-Idässä mm. Papua Uusi-Guinea.
- Ranskalla Ranskan Indokiina (nyk. Laos, Vietnam ja Kamputsea)
- USA:lla mm. Filippiinit, Havaiji, Pearl Harbor.

Intia:

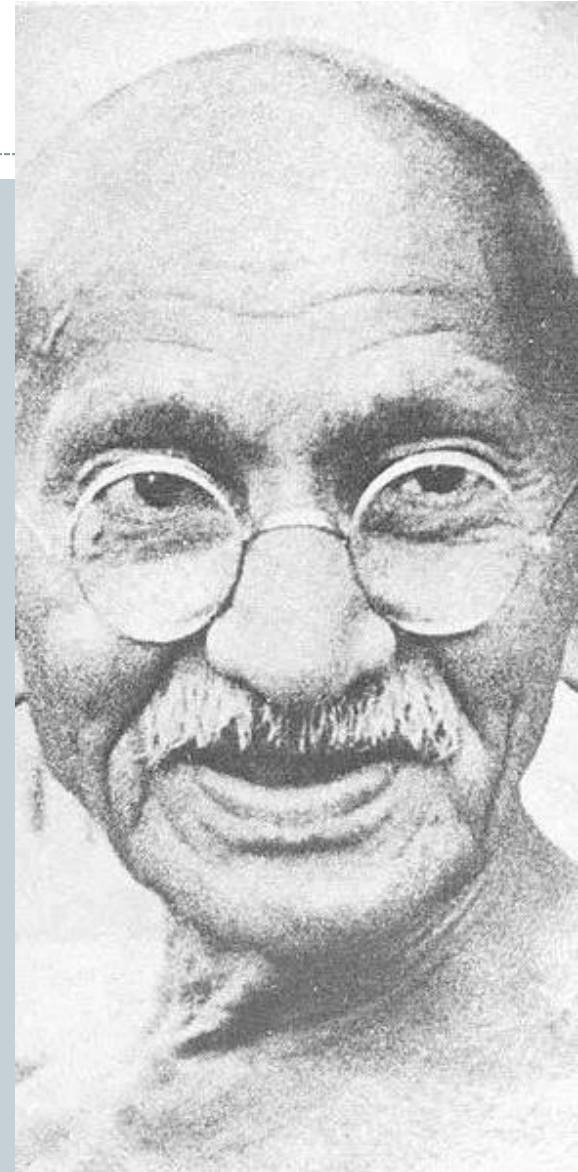


Intiasta tuli virallisesti Britannian siirtomaa vuonna 1857.

Intiaa kutsuttiin kuningatar Victorian ”kruunun suurimmaksi jalokiveksi” 1800-luvulla.

Mohandas Gandhi, rauhanomainen vastarinta.

Itsenäistyi 1947.



Kiinan keisarikunta ei alistunut:



Kiinan keisarikunta rajoitti
ulkomaalaisvaikutusta ja kauppaa.

Britannian itä-Intian
kauppakomppanian laitton
oopiumikauppa, johti oopiumsotiin
(1839-1841 ja (1856-1860).

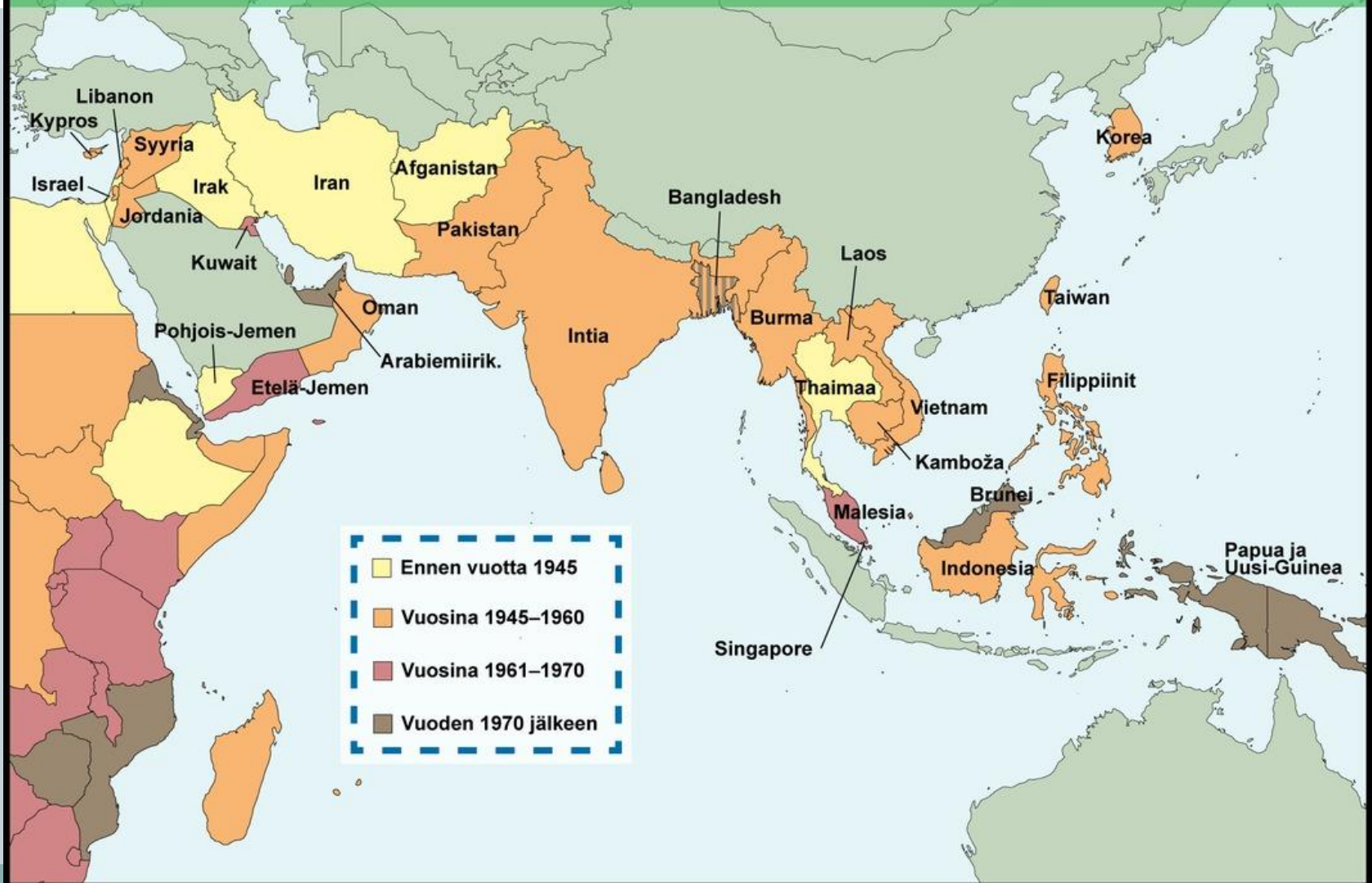
Tappion myötä Kiinan piti avata
kauppaansa länsimaille.

Kiinalaisten vastarinta
ulkomaalaisvaikutusta vastaan jatkui
-> Boksarikapina (1900).

Keisarikunta romahti 1912



SIIRTOMAIDEN ITSENÄISTYMINEN AASIASSA



Imperialismin seurauksia



- 2/3 maapallosta jaettiin
- Imperialismi johti ns. alikehitykseen siirtomaissa
- Vanhat heimorajat rikkoutuivat
- Siirtomaista monokulttuureja (yksipuolinen talous)
- Tietotaidon, infrastruktuurin ja koulutuksen leviäminen siirtomaihin
- Euroopan suurvaltojen välit kiristyivät ja asevarustelu kiihtyi

Miten imperialismin vaikutukset näkyvät nykyään?



- rasismi
- talouden yksipuolisuus kehitysmaissa
- kehitysmaat (köyhä etelä - rikas pohjoinen)
- länsimaisen kulttuurin ylivoima (kielet, teollisuustuotteet)
- nälänhädät
- sisällissodat entisissä siirtomaissa
- korruptio, yhteiskunnan eriarvoisuus kehitysmaissa

Kuuntele ja lue. Miten tulkitset? Linkki + teksti peda.netissa.



- **Kuuntele** (kuuntele runo)
- **Teksti** (Katso teksti samalla, kun kuuntelet)

- *Ota Valkoisen miehen taakka:*
- *Pois poikasi parhaimmat*
- *kotimaastaan laita ja heistä*
- *tee vankeisi palvelijat,*
- *jotka ikeen alla raataa*
- *eestä heimojen villien,*
- *väen äskenvoitettun, jörön,*
- *puoleksi lasten, puoleksi pirujen.*
- *Ota Valkoisen miehen taakka,*
- *peri palkkansa ainainen:*
- *Sinun holhottavaisi moite,*
- *vihan kauna myrkyllisen,*
- *Surkea valitus laumain,*
- *jotka (vaivoin!) valoon veit:*
- *”Miksi pimeytemme poistit,*
- *vapaiksi meidät teit?”*

